

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
„ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”
АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ ІНСТИТУТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання
контрольної роботи з курсу
„ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ”
(для студентів спеціальності 8.050201 “Менеджмент організацій”
всіх форм навчання)

Затверджено на засіданні
навчально - методичної комісії
факультету „Економіка і управління”
Протокол № 1 від 14.02.2007 р.

Затверджено на засіданні
кафедри
“Менеджмент організацій”
Протокол № 11 від 03.02.2007 р.

Горлівка - 2007

УДК 658.5 (071)

Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з курсу „Інноваційний менеджмент” (для студентів спеціальності 8.050201 “Менеджмент організацій” всіх форм навчання) / Укладачі: Ю.Н.Деречинський, Р.Ф. Гайдай, І.Ю.Гайдай – Горлівка: АДІ ДВНЗ „ДонНТУ”, 2007. - 61 с.

Методичні вказівки містять організаційно-методичні рекомендації стосовно самостійного виконання студентами контрольної роботи з курсу „Інноваційний менеджмент”, а також тематичний план дисципліни, перелік екзаменаційних питань, глосарій і перелік рекомендованої літератури, необхідні як для виконання контрольної роботи, так і для підготовки студента до іспиту з курсу.

Укладачі: Деречинський Ю.Н., доц., к.е.н.
Гайдай Р.Ф., ст. викл.
Гайдай І.Ю., ст. викл.

Відповідальний за випуск: Деречинський Ю.Н., доц., к.е.н.

Рецензент : Полуянова О.І., доц., к.е.н.

ЗМІСТ

Вступ	4
1 Тематичний зміст дисципліни „Інноваційний менеджмент”	6
2 Організаційно-методичні рекомендації до виконання контрольної роботи	9
3 Теоретичні питання контрольної роботи	13
4 Тестові завдання	16
5 Практичне завдання контрольної роботи	43
6 Перелік теоретичних питань для поточного та підсумкового контролю знань студентів	46
7 Термінологічний словник	49
8 Вказівки WEB-ресурсів з економічних проблем інноваційного розвитку	58
Список рекомендованої літератури	59

с.

ВСТУП

Динаміка світового науково-технічного прогресу веде до глибоких змін в економіці всіх країн. Пасивна уповільнена реакція як державних органів, так і менеджерів організацій усіх форм власності на нові вимоги до діяльності і випуску продукції, спізнана адаптація до нових умов призводять до негативних економічних наслідків: різкого зниження прибутковості власної продукції в порівнянні з аналогічною прогресивною, конкурентоспроможною. Більшість передових промислових підприємств і організацій України усвідомило необхідність проведення інноваційної політики, проте пробуксовка реформ, невизначеність у структурній перебудові економіки й інші чинники, обумовлені національним менталітетом, перешкоджають приєднанню українських підприємств до світових інноваційних процесів.

Інноваційний менеджмент покликаний вирішити соціальні проблеми трудових колективів підприємств, що стагнують, оздоровити в цілому суспільство України, дати йому шанс і надію економічного зростання.

Мета вивчення дисципліни – засвоєння знань щодо інноваційної спрямованості стратегії й тактики розвитку виробництва, інноваційної політики фірми, принципів і чинників її розвитку, форм інновацій, методів та інструментарію їх створення і способів реалізації.

Основні завдання вивчення дисципліни, перелік знань і умінь, якими повинні оволодіти студенти після опанування дисципліни:

- вивчити теоретичні основи інноваційного процесу;
- ознайомити студентів з методологічними основами побудови системи менеджменту інновацій;
- продемонструвати принципи державного регулювання і розробки інноваційної політики;
- виробити навички застосування методів стратегічного управління інноваціями;
- навчити методики маркетингу, організації, планування і фінансування інноваційної діяльності на підприємствах.

Предмет курсу – інноваційна діяльність підприємств.

В результаті вивчення даного курсу майбутні спеціалісти повинні знати:

- поняттєво-термінологічний апарат, що характеризує інноваційний менеджмент;

- взаємозв'язок усіх понять, внутрішню логіку і організаційно-економічну модель інноваційного менеджменту;
- методику оцінки ефективності інновацій.

вміти: застосовувати одержані знання в своїй практичній діяльності щодо організації ефективної роботи різноманітних підприємств народного господарства у галузі реалізації інноваційних проектів і програм.

Попередньо вивчаються дисципліни: „Мікроекономіка”, „Економічна теорія”, „Економіка підприємства”, „Статистика”, „Основи менеджменту”, „Управління проектами”, „Організація діяльності”, „Фінансовий менеджмент”, „Операційний менеджмент”.

Послідовно вивчаються дисципліни: „Ризик у менеджменті”, „Стратегічне управління”, „Корпоративне управління”, „Маркетинг підприємств” та інші.

1 ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ „ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ”

Тема 1. Інновації: становлення та сучасні тенденції розвитку.

Об'єктивні передумови нововведень і розвитку науково-технічного прогресу. Поняття інноваційної спіралі. Поняття інноваційної спіралі. Сутність і зміст інновації. Поняття “інновація”, “новація”, “відкриття”. Характерні риси та особливості. П'ять змін А.Шумпетера. Функції інновацій. Функції інновації: відтворювальна, інвестиційна та стимулююча. Їх суть та значення. Класифікація інновацій. Класифікаційна ознака інновації. Значення науково обгрунтованої класифікації.

Тема 2. Сутнісна характеристика інноваційних процесів.

Загальна характеристика інноваційного процесу. Поняття інноваційного процесу. Процес створення та освоєння нової техніки та технологія. Фундаментальні дослідження. Прикладні дослідження. Дослідно-конструкторські роботи. Життєвий цикл інновації. Інноваційна діяльність. Об'єкти і суб'єкти інноваційної діяльності. Вплив інноваційного процесу на структуру економіки. Значення інноваційної діяльності для екологічного розвитку. Міжнародний характер інноваційної діяльності.

Тема 3. Інноваційна політика фірм.

Розробка інноваційного проекту підприємства. Формування інноваційної ідеї та постановка цілі проекту. Маркетингові дослідження ідеї проекту. Структуризація інноваційного проекту. Аналіз ризику та невизначеності. Вибір варіанту реалізації інноваційного проекту. Управління процесом створення нового виробу.

Тема 4. Інноваційна стратегія.

Інноваційна стратегія. Планування і принципи розробки. Взаємозв'язок інноваційної стратегії з життєвим циклом продукту. Методи визначення тенденцій розвитку інноваційних ідей. Моделі вибору інноваційної стратегії.

Тема 5. Управління інноваційними процесами.

Сутність і зміст системи управління інноваційними процесами. Сутність та зміст прийомів інноваційного менеджменту. Три групи прийомів. Класифікаційна схема прийомів інноваційного менеджменту. Бенчмаркінг, його роль, види і методологія. Поняття бенчмаркінгу. Загальний та функціональний бенчмаркінг. Маркетингова діяльність у сфері інноваційної

діяльності. Маркетинг інновацій як функція менеджменту. Інжиніринг інновацій: задачі, специфічні особливості. Оцінка вартості інжинірингових послуг. Поняття інжиніринг інновацій. Реінжиніринг інноваційного підприємництва: ціль, види, принципи. Кризовий реінжиніринг. Основні причини кризового реінжинірингу. Реінжиніринг розвитку. Бренд – стратегія інновації: зміст, характеристика, етапи. Сутність та етапи бренд-стратегії інновації. Ціновий прийом керування інноваціями: сутність, основні елементи й етапи. Фронтирування ринку: мета і завдання. Мета фронтирування. Аналіз майбутнього ринку інновації. Мерджер - сутність, етапи здійснення, форми. Сутність мерджеру. Основні етапи мерджеру.

Тема 7. Сучасні організаційні форми реалізації інновацій.

Класифікація інноваційних організацій. Методологічні основи класифікації інноваційних організацій. Види інноваційних організацій в залежності від рівня новизни інновації. Види інноваційних організацій в залежності від рівня спеціалізації інноваційних організацій. Види інноваційних організацій в залежності від стадії життєвого циклу інновації. Види інноваційних організацій в залежності від галузі знань, де працює інноваційна організація. Види інноваційних організацій в залежності від виду інновації. Види інноваційних організацій в залежності від стратегії інноваційної організації. Стратегії віолентів, пацієнтів, комутантів, експлерентів.

Тема 8. Державне регулювання інноваційної діяльності.

Мета і принципи державної інноваційної політики. Державна інноваційна політика. Мета державного інноваційної політики. Принципи державної інноваційної політики. Поняття державної інноваційної інфраструктури. Державне регулювання інноваційної діяльності. Мета державного регулювання інноваційної діяльності. Напрямки державного регулювання інноваційної діяльності. Прямі методи державного впливу на інноваційні процеси. Непрямі методи державного регулювання інноваційної діяльності.

Державне регулювання міжнародних зв'язків в інноваційній сфері, політичний аспект міжнародного трансферу технологій). Принципи державного регулювання міжнародних зв'язків. Прямі методи державного регулювання міжнародних зв'язків в інноваційній сфері. Непрямі методи державного регулювання міжнародних зв'язків в інноваційній сфері. Інструменти державного регулювання міжнародних зв'язків.

Тема 9. Управління персоналом інноваційної організації.

Сутність і задачі стимулювання інноваційної діяльності. Соціально-

психологічна функція інноваційного менеджменту. Індивідуальні та колективні мотиви учасників інноваційної діяльності. Концепції стимулювання інноваційної діяльності на підприємстві. Види мотивацій в управлінні інноваційними процесами. Організаційні схеми побудови мотиваційного механізму інноваційної діяльності. Змістові концепції мотивації. Процесуальні концепції мотивації. Матеріальна мотивація. Процес мотивації в інноваційному менеджменті. Етапи процесу мотивації в інноваційному менеджменті. Характеристика об'єкту інновації. Формування альтернатив мотивації. Прийняття рішення про мотивацію в інноваційній сфері.

Тема 10. Комплексна оцінка ефективності інноваційної діяльності фірм.

Види ефекту від реалізації інновацій. Види ефекту в залежності від витрат та результатів інтегральних показників. Показники ефекту у поточний період часу. Показники річного ефекту. Фактори, що обумовлюють тривалість розрахункового періоду. Основні показники загальної економічної ефективності інновацій. Інтегральний ефект як показник загальної економічної ефективності інновацій. Індекс рентабельності як показник загальної економічної ефективності інновацій. Норма рентабельності як показник загальної економічної ефективності інновацій. Період окупності як показник загальної економічної ефективності інновацій. Ефект від виходу інноваційних технологій на зовнішній ринок. Ліцензійна торгівля. Основні функції ліцензійного відділу великих підприємств. Інжинірингові послуги. Особливості ціни на ліцензію. Розрахунок роялті.

2 ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Метою виконання контрольної роботи з курсу „Інноваційний менеджмент” є поглиблене вивчення предмету дисципліни, реалізація творчих задумів студента з освітлення теоретичних питань і тестових вправ, запропонованих у завданні з роботи.

Контрольна робота складається з трьох частин:

- теоретичні питання (2 питання відповідно до варіанту виконання);
- п'ять тестових завдань;
- задача.

Умовою зарахування викладачем зданої контрольної роботи є виконання всіх вищезгаданих складових елементів роботи у потрібному об'ємі і на належному рівні.

Варіант виконання контрольної роботи обирається студентом відповідно з його порядковим номером його прізвища у журналі обліку відвідування занять навчальної групи. *Якщо студент записаний у вказаному журналі під номером 4, його варіант виконання контрольної роботи буде саме 4.* Нижче наведені рекомендації для застосування визначеного номеру варіанту виконання роботи відносно її складових частин.

Теоретичні питання визначаються студентом за принципом: перше питання має номер раніш визначеного варіанту (номер прізвища студента за списком в журналі групи), друге – 30 + номер. Наприклад, для варіанту 17: перше питання - №17, друге питання - №47 (30+17=47).

Тестові вправи обираються відповідно з номером варіанту студента і даними довідкової таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Номери виконання тестових вправ залежно від варіанту виконання контрольної роботи

Варіант виконання (номер за списком)	Номери тестових вправ, що мають бути розв'язані в роботі	Варіант виконання (номер за списком)	Номери тестових вправ, що мають бути розв'язані в роботі
1	2	3	4
1	1,31,61,91,121	21	21,51,81,111,141
2	2,32,62,92,122	22	22,52,82,112,142
3	3,33,63,93,123	23	23,53,83,113,143
4	4,34,64,94,124	24	24,54,84,114,144
5	5,35,65,95,125	25	25,55,85,115,145
6	6,36,66,96,126	26	26,56,86,116,146
7	7,37,67,97,127	27	27,57,87,117,147

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4
8	8,38,68,98,128	28	28,58,88,118,148
9	9,39,69,99,129	29	29,59,89,119,149
10	10,40,70,100,130	30	30,60,90,120,150
11	11,41,71,101,131	31	1,32,63,94,125
12	12,42,72,102,132	32	2,33,64,96,126
13	13,43,73,103,133	33	3,34,65,97,127
14	14,44,74,104,134	34	4,35,66,98,128
15	15,45,75,105,135	35	5,37,68,99,129
16	16,46,76,106,136	36	6,38,69,100,130
17	17,47,77,107,137	37	7,39,70,101,131
18	18,48,78,108,138	38	8,40,71,102,132
19	19,49,79,109,139	39	9,41,72,104,134
20	20,50,80,110,140	40	10,42,74,106,140

Вихідні дані для розв'язання *задачі* є спільними для всіх варіантів і представлені у відповідному розділі методичних вказівок. Вихідні дані за варіантами різняться значеннями окремих показників, що є характеристиками реалізованого інноваційно-інвестиційного проекту, який досліджується.

В таблиці 2.2 наведені значення змінних параметрів інноваційно-інвестиційного проекту, що присвоюються за відповідними варіантами виконання.

Таблиця 2.2 – Вихідні дані для розв'язання практичної задачі

Номер варіанту	Показники				
	Загальна сума інвестицій, грн. (А)	Сума інвестицій у основні засоби, грн. (В)	Норма дисконту, % (С)	Річний чистий прибуток, грн. (D)	Метод нарахування амортизаційних відрахувань (Е)
1	2	3	4	5	6
1	55000	40476	35	30000	рівномірний
2	52000	42788	33	29000	прискорений
3	53000	44560	30	28600	прискорений
4	54000	50121	32	29900	рівномірний
5	15000	13534	25	5000	прискорений
6	40000	36500	34	10000	прискорений
7	82040	80000	24	40000	рівномірний

Продовження таблиці 2.2

1	2	3	4	5	6
8	58000	52000	34	25000	прискорений
9	3000	2100	27	800	прискорений
10	40000	31800	32	16000	рівномірний
11	15000	13234	26	4500	прискорений
12	54000	40476	33	30000	прискорений
13	52000	42008	33	29000	рівномірний
14	53000	44120	31	28700	прискорений
15	54000	50921	32	28900	прискорений
16	15000	13534	24	5000	рівномірний
17	40000	36500	33	10000	прискорений
18	82040	79000	25	41000	прискорений
19	52000	40476	33	27000	рівномірний
20	52000	42788	31	29000	прискорений
21	53000	45560	34	29600	прискорений
22	54000	50121	32	29800	рівномірний
23	3000	2100	28	820	прискорений
24	15000	13534	25	5100	прискорений
25	40500	36500	34	10777	рівномірний
26	82040	80100	22	40100	прискорений
27	55000	40476	33	31000	прискорений
28	52000	42788	32	32000	рівномірний
29	53000	44560	31	29900	прискорений
30	54000	50121	24	29700	прискорений
31	15000	13534	26	5100	рівномірний
32	40000	36500	33	10000	прискорений
33	82040	80555	24	40000	прискорений
34	5000	3400	36	3000	рівномірний
35	53000	44560	31	29400	прискорений
36	54000	50921	24	29600	прискорений
37	56000	40476	34	32000	рівномірний
38	53000	42788	33	29500	прискорений
39	52000	44560	32	28600	прискорений
40	54000	50991	31	31900	рівномірний

Відповіді на теоретичні питання повинні бути повними, в достатній мірі розкривати категорію, що є предметом вивчення, її форми і прояви, значення і актуальність в сучасних економічних умовах. Відповідь на теоретичні питання не повинна бути занадто просторою, використання

практичних зразків і прикладів управлінської діяльності припускається, але у невеликих обсягах, не на шкоду відповіді на конкретно поставлене питання.

У відповіді студент обов'язково повинен робити посилання на використані джерела. Посилання здійснюються шляхом розміщення після тексту, в якому було присутнє цитування автора або літературного джерела, посилання у квадратних дужках з можливим вказуванням порядкових сторінок використаної літератури за представленими прикладами: [3] або [1,с.15].

Задача повинна бути розв'язаною з поясненням окремих етапів її виконання. У разі використання додаткових джерел для виконання задачі студент приводить посилання на використані джерела за принципом, наведеним вище.

Контрольна робота за своєю структурою повинна містити:

- титульний аркуш;
- зміст роботи;
- відповіді на два теоретичні питання (відповідь на кожне питання розпочинати з нового аркуша);
- відповіді на тести (з обґрунтуванням вибору відповіді);
- розв'язання задачі;
- перелік використаної літератури в порядку використання її в контрольній роботі.

3 ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Сутність інновації як економічної категорії. Зв'язок інновації з іншими економічними категоріями.
2. Інноваційна діяльність як об'єкт підприємництва.
3. Інноватика як складова інноваційного менеджменту. Складові частини інноватики.
4. Типологія нововведень (інновацій). Критерії вибору класифікаційних ознак нововведень.
5. Законодавча база науково-технічної діяльності.
6. Еволюція інноваційної теорії. Інноваційний процес і його зв'язок з науково-технічним процесом.
7. Роль підприємництва у науково-технічному та економічному розвитку (у розрізі інноваційної складової підприємництва).
8. Роль сфери НДДКР у сучасній економіці. Сучасні тенденції накопичування наукових знань.
9. Рушійні сили сучасного економічного розвитку. Наукове знання як генератор економічного зростання.
10. Науково-технічний стан розвитку сучасних зарубіжних країн. Структурні перетворення у розвитку економіки й науки.
11. Іноземний досвід державного регулювання інноваційних процесів (на прикладі США).
12. Іноземний досвід державного регулювання інноваційних процесів (на прикладі Японії).
13. Іноземний досвід державного регулювання інноваційних процесів (на прикладі країн Західної Європи).
14. Іноземний досвід державного регулювання інноваційних процесів (на прикладі Росії).
15. Державне регулювання інноваційної сфери в Україні.
16. Функції регулювання інноваційної сфери. Функціональна структура регулювання інноваційної діяльності (зміст функцій, суб'єкти регулювання).
17. Сутність інноваційної політики організації. Її зміст, послідовність формування, зв'язок з інноваційним потенціалом підприємства.
18. Інноваційна політика в економіці України та її регіонів.
19. Охарактеризувати основні етапи розробки інновації.
20. Сутність інноваційного менеджменту, його проблеми на виробничому рівні.
21. Організаційні структури інноваційного менеджменту (основні поняття). Основи формування інноваційних організацій.

22. Особливості організаційних структур інноваційних організацій. Аналіз основних класичних і сучасних типів організаційних структур.
23. Інноваційні фонди і венчурне підприємництво.
24. Сутність венчурного бізнесу і джерела його фінансування.
25. Аналіз фірм з погляду їхньої орієнтації на життєвий цикл продукту (експлеренти, пацієнти, віоленти, комутанти).
26. Поняття і склад інфраструктури інноваційного підприємництва.
27. Наукові (інноваційні) парки, умови їхнього виникнення і існування.
28. Бізнес-інкубатори (інкубатори малого бізнесу) та їхнє значення у розвитку бізнесу.
29. Наукогради, наукові парки, технологічні (інноваційні) центри, досвід їхнього існування.
30. Основні принципи мінімізації венчурних (фінансових) ризиків у міжнародній практиці.
31. Прогнозування інновацій, його роль у діяльності фірми.
32. Аналіз основних методів отримання інформації про майбутній стан об'єктів прогнозу.
33. Якість нововведення як критерій відновлення виробництва.
34. Планування інновацій: поняття, принципи здійснення.
35. Структура системи планування інновацій.
36. Організація планування інновацій в організації.
37. Основні стадії проектування продуктів і процесів.
38. Еволюція підходів до технологічного прогнозування в економічних системах.
39. Методи технологічного прогнозування.
40. Світові прогнози інноваційно-технологічного розвитку у галузі інформаційних технологій.
41. Світові прогнози інноваційно-технологічного розвитку у біотехнологіях (мікробіологія, гена інженерія)
42. Світові прогнози інноваційно-технологічного розвитку у галузі нових матеріалів.
43. Світові прогнози інноваційно-технологічного розвитку у енергетиці.
44. Світові прогнози інноваційно-технологічного розвитку у космічній галузі.
45. Поняття і зміст інноваційного проекту.
46. Класифікація інноваційних проектів.
47. Формування концепції інноваційного проекту. Основні методи генерування інноваційних ідей.
48. Планування інноваційного проекту. Система планів проекту.

49. Організаційна структура колективу інноваційної організації.
 50. Основні питання управління персоналом інноваційних організацій.
 51. Мотивація персоналу інноваційних організацій.
 52. Цільові групи в інноваційних організаціях.
 53. Режими роботи в інноваційних організаціях.
 54. Задачі й основні методи експертизи інноваційних проектів.
 55. Методи відбирання оптимального варіанту інноваційного проекту.
 56. Види ефекту від реалізації інновацій.
 57. Основні показники економічної ефективності інновацій.
 58. Оцінка технічного рівня виробництва і нововведень.
 59. Питання порушення прав інтелектуальної власності як проблема інноваційного менеджменту.
 60. Світовий досвід охорони інтелектуальної власності.
 61. Формування цілей інноваційної діяльності.
 62. Планування інновацій. Організація інновацій.
- Контроль в інноваційному менеджменті.
63. Дослідження по новому продукту та його позиціонування.
 64. Попереднє розміщення нового продукту на ринку та його реклама.
 65. Організація системи збуту нового продукту.
 66. Планування ціни та об'єму випуску нового продукту.
 67. Структурна схема інноваційного ринку.
 68. Об'єкти та суб'єкти інноваційного ринку.
 69. Стратегічний інноваційний підхід до розвитку ринку інновацій.
 70. Інноваційне середовище: сутність, зміст та характеристика.
 71. Формування інноваційної ідеї та постановка цілі проекту.
 72. Маркетингові дослідження ідеї проекту.
 73. Структуризація інноваційного проекту.
 74. Аналіз ризику та невизначеності.
 75. Вибір варіанту реалізації інноваційного проекту.
 76. Планування процесу створення та освоєння нової продукції.
 77. Технічна підготовка виробництва: різні етапи.
 78. Ціль аналізу ефективності інноваційної діяльності.
 79. Показники ефективності інноваційної діяльності.
 80. Основні завдання аналізу ефективності інноваційної діяльності.

4 ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Який з перерахованих вчених ввів як нову економічну категорію поняття «інновація»:
 - а) Джон Кейнс;
 - б) Адам Сміт;
 - в) Йозеф Алоїз Шумпетер.
2. За якою ознакою розрізняють продуктові і процесні інновації?
 - а) за цільовою ознакою;
 - б) за структурною ознакою;
 - в) залежно від сфери застосування;
 - г) за технологічною ознакою;
 - д) за формою реалізації.
3. До якої з ознак інновацій належать радикальні інновації?
 - а) частота застосування інновацій;
 - б) область застосування;
 - в) масштаб новизни інновації;
 - г) рівень новизни новації;
 - д) форма новини.
4. Основна відмінність ноу-хау від раціоналізаторської пропозиції:
 - а) новизна;
 - б) якісність;
 - в) патентованість;
 - г) конфіденційність
5. Початковим і визначаючим пунктом життєвого циклу інновації є:
 - а) сама новина;
 - б) розробка ідеї;
 - в) фундаментальні і прикладні дослідження;
 - г) наука;
 - д) техніка.
6. Які дослідження поділяються на теоретичні і пошукові:
 - а) фундаментальні дослідження;
 - б) виробничі дослідження;
 - в) прикладні дослідження;
 - г) технологічні дослідження;
7. Діяльність, направлену на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень і розробок і зумовлюючу випуск на ринок

нових конкурентноздатних товарів і послуг, називають:

- а) підприємницькою діяльністю;
- б) інноваційною діяльністю;
- г) науковою діяльністю;
- д) інвестиційною діяльністю;
- е) діяльністю винахідництва.

8. До прямих методів державного регулювання міжнародних зв'язків у сфері інноваційної діяльності належать:

- а) податкові і кредитні пільги учасникам співпраці;
- б) митне регулювання;
- в) безпосередня державна ініціатива і фінансування з бюджетних коштів міжнародних інноваційних проектів і програм;
- г) експортно-імпортні квоти;
- д) міжнародні патентно-ліцензійні угоди і механізми їх реалізації.

9. Профіль діяльності інноваційних організацій, рівень спеціалізації, кількість стадій життєвого циклу новини (інновації), на якому працюють інноваційні організації і інші аспекти є:

- а) методичною основою класифікації інноваційних підприємств;
- б) принциповим моментом функціонування;
- в) основою для вибору методу регулювання інноваційних процесів.

10. Ціна фірми при здійсненні процедури мерджера визначається за формулою:

а)
$$\ddot{O} = \frac{\hat{E}}{n} - \times ;$$

б)
$$\ddot{O} = \frac{\hat{E}}{\times} - \times ;$$

в)
$$\ddot{O} = \frac{\times}{n} - \hat{E} ;$$

г) правильної відповіді немає.

де Ц – ціна фірми, в у.о.;

К – балансова вартість активів фірми, в у.о.

n – розмір ставки банківського відсотка за кредит, в частках одиниці;

Ч – річна сума чистого прибутку, в у.о.;

11. Що складає зміст інвестиційної функції інновації:

а) інновація – це найважливіше джерело фінансування поширеного

відтворення;

б) використання прибутку від введення інновації йде для інвестування;

в) отримання прибутку за рахунок реалізації інновації служить стимулом підприємця до нових інновацій.

12. Критерієм оцінки новизни інновації є:

а) масштаб інновації;

б) рівень новизни інновації;

в) технологічні параметри і ринкова позиція;

г) форма новини;

д) економічні і екологічні параметри.

13. Під продуктовими інноваціями розуміють:

а) отримання принципово нових, соціально корисних продуктів із застосуванням нових матеріалів, сировини, напівфабрикатів і комплектуючих;

б) розробка і застосування нових технологій, методів, організації і створення функціональних структур;

в) вкладення засобів в принципово нові продукти, які можуть бути у вигляді відкриттів, винаходів, товарних знаків і раціоналізаторських пропозицій.

14. Кодування інновацій дозволяє:

а) автоматизувати процес знаходження і відбору інновацій;

б) регулювати інноваційну діяльність будь-якого підприємства;

в) оцінити ефективність ухвалення інноваційних рішень.

15. Яка із стадій створення і освоєння нової техніки відбувається в 2 етапи: виробництво і збут?

а) фундаментальні дослідження;

б) прикладні дослідження;

в) дослідно-конструкторські роботи;

г) освоєння промислового виробництва нових виробів;

д) промислове виробництво.

16. Під технологією розуміють: .

а) процес розміщення робочих місць по однорідних групах обладнання і техніки для перетворення природних речовин в продукти промислового і побутового застосування;

б) сукупність прийомів, способів виготовлення і застосування техніки і перетворення природних речовин в продукти промислового і побутового застосування;

в) процес організації виробництва із застосуванням нової техніки і

технології;

г) організація паралельної роботи технологів і поєднання технічної підготовки виробництва з виконанням виробничої програми;

д) сукупність правил, процесів і дій, що забезпечують форму і порядок з'єднання праці і речовинних елементів виробництва в часі і в просторі, в цілях випуску продукції.

17. Процес перетворення наукових знань в інновацію – це:

- а) технічний процес;
- б) організаційний процес;
- в) науковий процес;
- г) інноваційний процес;
- д) технологічний процес.

18. Що є головним інструментом державного регулювання міжнародних зв'язків у сфері інноваційної діяльності:

- а) заходи по стимулюванню франчайзингу;
- б) державна підтримка малого і середнього підприємництва;
- в) вибір пріоритетних напрямів співпраці у сфері інноваційної діяльності;
- г) проведення державою політики прискореної амортизації основних фондів.

19. Всі інноваційні організації діляться на інноваційні організації, які розроблюють (впроваджують) радикальні інновації і інноваційні організації, які розроблюють (впроваджують) ординарні інновації залежно від:

- а) рівня новизни інновації;
- б) основного виду діяльності організації;
- в) виду новини.

20. Спосіб вивчення діяльності господарських суб'єктів, перш за все своїх конкурентів, з метою використання позитивного досвіду в своїй роботі, називається:

- а) бенчмаркінг;
- б) фронтування ринку;
- в) мерджер.

21. Метою якого виду інновації є підвищення конкурентоспроможності продукту і сировини:

- а) інновація розвитку;
- б) інновація у формі операції;
- в) управлінська інновація.

22. Як називається процес отримання раніше невідомих даних або

спостереження раніше невідомих явищ природи?

- а) новина;
- б) новація;
- в) відкриття;
- г) інновація;
- д) винахід.

23. За якою класифікаційною ознакою виділяють кризову інновацію?

- а) структурною ознакою;
- б) організаційною ознакою;
- в) зовнішньою ознакою;
- г) цільовою ознакою;
- д) внутрішньою ознакою.

24. Перетворення наукового знання в інновацію є основою:

- а) інноваційної спіралі;
- б) інноваційного процесу;
- в) процесу створення і освоєння нової техніки;
- г) розробки і реалізації інновації.

25. Узагальнена модель інноваційного процесу:

- а) ФД → ПД → Ос → ДКР → ПВ ;
- б) ПД → ФД → ДКР → Ос → ПВ ;
- в) ПД → ФД → ДКР → ПП → Ос ;
- г) ФД → ПД → ДКР → Ос → ПВ ;
- д) ДКР → ПД → ФД → Ос → ПВ.

26. Метою чого є створення зразків нових виробів, які після відповідних випробувань можуть бути передані в серійне виробництво, або безпосередньо споживачу?

- а) Фундаментальних досліджень;
- б) Прикладних досліджень;
- в) Дослідно-конструкторських робіт;
- г) Наукового і виробничого освоєння;
- д) Процесу промислового виробництва.

27. Що є головною метою державної інноваційної політики:

- а) Створення соціально-економічних, організаційних і правових умов для ефективного розвитку і використання науково-технічного потенціалу держави;
- б) Фінансування інноваційних проектів;
- в) Законодавча підтримка інноваційної діяльності підприємств;
- г) Пільгове оподаткування інноваційних організацій.

28. Під інноваційною політикою держави розуміють:

а) комплекс цілей і методів дії державних структур на економіку і суспільство в цілому, пов'язаних з ініціацією і підвищенням економічної і соціальної ефективності інноваційних процесів;

б) вплив державних органів на вдосконалення засобів, предметів праці, технічних методів і форм організації праці на основі використання досягнень науки;

в) частина соціально-економічної політики, яка виражає ставлення держави до наукової і науково-технічної діяльності, визначає цілі, напрями, форми діяльності органів державної влади в області науки, техніки і реалізації досягнень;

г) визначення державних пріоритетів розвитку науки і техніки, державні науково-технічні програми, державне замовлення в науково-технічній сфері, державна науково-технічна експертиза, бюджетне фінансування НІОКР, які виконані в рамках пріоритетних напрямів науки і техніки;

д) дія держави на регіональний розвиток інноваційної діяльності.

29. Інноваційні організації бувають комерційними (економічними), науково-технічними (у вигляді відкриття, винаходу і т.п.), екологічними, соціальними і інтегральними залежно від:

а) ступеня освоєння ринку.

б) типу стратегії;

в) виду ефекту, на який переважно орієнтована організація.

30. Процес, який включає планування виробництва інновацій, дослідження ринку, налагодження комунікацій, встановлення цін, організацію просування інновацій і розгортання служб сервісу називається:

а) бенчмаркінг;

б) фронтування ринку;

в) мерджер;

г) маркетинг інновацій.

31. Яка з функцій інновацій є важливим джерелом фінансування розширеного відтворення?

а) відтворювальна;

б) інвестиційна;

в) стимулююча.

32. Які види інновацій виділяють по структурній ознаці?

а) радикальні і ординарні;

б) разові і які повторюються;

в) відкриття, винаходи і патенти;

- г) виробничо-торгові, соціально-економічні, фінансові і управлінські;
- д) нові в галузі, в країні, на підприємстві.

33. Метою кризової інновації є:

- а) підвищення конкурентоспроможності продукту;
- б) завоювання лідируючого положення на ринку;
- в) негайна ліквідація кризи;
- г) заняття вільної ніші на ринку;
- д) вихід на міжнародний ринок.

34. Початком процесу створення і освоєння нової техніки є:

- а) прикладні дослідження;
- б) дослідно-конструкторські роботи;
- в) фундаментальні дослідження;
- г) проведення випробувань нової продукції;
- д) освоєння промислового виробництва нових виробів.

35. Яка стадія процесу створення і освоєння нової техніки направлена на дослідження шляхів практичного застосування відкритих раніше явищ і процесів:

- а) теоретичні фундаментальні дослідження;
- б) прикладні дослідження;
- в) дослідно-конструкторські роботи;
- г) пошукові фундаментальні дослідження;
- д) освоєння промислового виробництва.

36. Період, який починається з виконання фундаментальних і прикладних досліджень і включає подальші розробку, освоєння і застосування нової науково-технічної ідеї, поліпшення техніко-економічних параметрів техніки, що випускається, її ремонтне і інше обслуговування, а закінчується моментом, коли ця техніка підлягає заміні якісно новою, ефективнішою, називається:

- а) інноваційним процесом;
- б) інноваційною спіраллю;
- в) життєвим циклом інновації;
- г) процесом створення і освоєння нової техніки (технології);
- д) процесом промислового виробництва.

37. До заходів прямої державної дії на інноваційні процеси відносять:

- а) пільгове оподаткування;
- б) фінансування науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт (НДДКР) і інноваційних проектів з бюджетних коштів;
- в) заходи по стимулюванню франчайзингу;
- г) проведення державою політики прискореної амортизації.

38. Під інноваційною інфраструктурою слід розуміти:

- а) сукупність підприємств, організацій, установ, асоціацій будь-якої форми власності, що надають фінансові, консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні і інші послуги із забезпечення інноваційної діяльності;
- б) міжнародні патентно-ліцензійні угоди і механізми їх реалізації;
- в) створення соціально-економічних, організаційних і правових умов для ефективного розвитку і використання науково-технічного потенціалу держави.

39. Фірми, що володіють крупним капіталом і високим рівнем освоєння технології, які розробляють "силову стратегію", займаючись масовим випуском продукції, яких задовольняє середній рівень цін, і які пред'являють "середні" вимоги до якості продукції - це:

- а) фірми-віоленти; .
- б) фірми-патієнти;
- в) фірми-експлеренти.

40. Комплекс робіт і послуг із створення інноваційного проекту, що включає створення, реалізацію, просування і дифузю певної інновації називається:

- а) інжинірингом інновацій;
- б) бенчмаркинг;
- в) мерджер.

41. Кризова інновація і інновація розвитку характеризують наступну ознаку:

- а) цільову;
- б) зовнішню;
- в) структурну.

42. Назвіть класифікаційну ознаку інновації, яка вказує на форму реалізації інновації?

- а) структурна;
- б) зовнішня;
- в) цільова;
- г) основна;
- д) тимчасова.

43. Інвестиції в новацію – це:

- а) відкриття;
- б) винахід;
- в) інновація;

г) ноу-хау.

44. Відкриття нових принципів у створенні виробів і технологій є задачею:

- а) пошукових фундаментальних досліджень;
- б) теоретичних фундаментальних досліджень;
- в) прикладних досліджень;
- г) освоєння промислового виробництва нових виробів.

45. Сукупність речовинних чинників виробництва, тобто предметів і засобів праці, в яких матеріалізовані нові знання і уміння людини називається:

- а) техніка;
- б) технологія;
- в) наука;
- г) виробництво;
- д) інновація

46. Суб'єктами інноваційної діяльності можуть бути:

- а) фізичні і / або юридичні особи України;
- б) фізичні і / або юридичні особи іноземних держав;
- в) особи без громадянства;
- г) об'єднання всіх вищеперелічених осіб, які здійснюють в Україні інноваційну діяльність;
- д) всі відповіді вірні.

47. Правове регулювання інноваційних процесів здійснюється шляхом:

- а) пільгового обкладення;
- б) фінансування науково-дослідних і інноваційних проектів з бюджетних коштів;
- в) законодавчої фіксації статусу наукової і інноваційної організації, розробка механізмів реалізації державної інноваційної політики;
- г) державне страхування ризикового капіталу;
- д) заходи стимулювання франчайзингу.

48. Орієнтація на інноваційний шлях розвитку економіки України, визначення державних пріоритетів інноваційного розвитку, формування нормативно-правової бази у сфері інноваційної діяльності складають:

- а) прямі методи державного регулювання інноваційної діяльності;
- б) непрямі методи державного інноваційного регулювання;
- в) основні принципи державної інноваційної політики.

49 Структура, що спеціалізується на створенні сприятливих умов для виникнення і ефективної діяльності малих інноваційних підприємств, що

реалізують оригінальні інноваційні ідеї – це:

- а) технопарк;
- б) технополіс;
- в) інкубатор.

50. Інтегральний ефект (ЕІН) від упровадження інновацій визначається як:

- а) різниця результатів і інноваційних витрат за розрахунковий період, приведених до одного року (як правило, початковому), тобто з урахуванням дисконтування;
- б) результатів і витрат; відношення приведених доходів до приведених на цю ж дату інноваційних витрат;
- в) норм дисконту, при яких дискontовані доходи за певний проміжок часу стають рівними інноваційним вкладенням.

51. Яка з нижче перерахованих ознак не є відмінною ознакою відкриття від інновації:

- а) відкриття робиться на фундаментальному рівні, а інновації – на рівні прикладного порядку;
- б) відкриття не переслідує мету отримання прибутку, а інновація завжди ставить за мету отримання прибутку;
- в) відкриття завжди проходить етап патентування, а інновація може бути використана «всіма охочими»;
- г) відкриття може відбутися випадково, а інновація розробляється цілим колективом.

52. Оформлений результат фундаментальних, прикладних досліджень, розробок або експериментальних робіт в якій-небудь сфері діяльності по підвищенню її ефективності – це:

- а) інновація;
- б) новація;
- в) новина;
- г) нововведення;
- д) НТП.

53. Функція інновації, яка припускає використання прибутку від інновації для інвестування, називається:

- а) відтворювальною функцією;
- б) інноваційною функцією;
- в) інвестиційною функцією;
- г) стимулюючою функцією.

54. Завершальною стадією наукових досліджень в інноваційному процесі є:

- а) експериментальна робота;
- б) прикладні дослідження;
- в) пошукові фундаментальні дослідження;
- г) дослідно-конструкторські роботи;
- д) освоєння промислового виробництва нових виробів.

55. Яку стадію процесу створення і освоєння нової техніки складають проведення випробувань нової продукції і технічна і технологічна підготовка виробництва:

- а) освоєння промислового виробництва нових виробів;
- б) дослідно-конструкторські роботи;
- в) виробництво;
- г) реалізація;
- д) прикладні дослідження.

56. Завершальною стадією наукових досліджень є:

- а) дослідно-конструкторські роботи;
- б) фундаментальні дослідження;
- в) прикладні дослідження;
- г) наукове і виробниче освоєння;
- д) процес промислового виробництва.

57. До заходів непрямої державної дії на інноваційні процеси відносять:

- а) пільгове оподаткування;
- б) правове регулювання інноваційних процесів;
- в) формування державної інноваційної інфраструктури;
- г) митне регулювання.

58. Визначення і підтримка пріоритетних напрямків інноваційної діяльності державного, галузевого, регіонального і місцевого рівня, формування і реалізація державних, галузевих, регіональних і місцевих програм і створення нормативно-правової бази і економічних механізмів для підтримки і стимулювання інноваційної діяльності – це:

- а) непрямі методи державного інноваційного регулювання.
- б) шляхи здійснення державного регулювання інноваційної діяльності.
- в) основні принципи державної інноваційної політики.

59. Спосіб дії управляючої підсистеми (суб'єкта управління) на керовану підсистему (об'єкт управління), яка включає інновації, інноваційний процес і відносини на ринку реалізації інновацій, називається:

- а) методом пізнання інновацій;
- б) прийом інноваційного менеджменту;
- в) організація інноваційного процесу.

60. Комплект документів, що визначають процедуру і комплекс всіх необхідних заходів (зокрема інвестиційних) щодо створення і реалізації інноваційного продукту і (або) інноваційної продукції є:

- а) інвестиційний проект;
- б) соціальний проект;
- в) інноваційний проект.

61. Інновація - це:

- а) новий продукт, виріб, ідея...;
- б) нова ідея, втілена в продукт виробництва;
- в) кінцевий результат інноваційної діяльності;
- г) впроваджена в серію новація;
- д) ідея, реалізована у вигляді готового товару на ринку.

62. Інноваційна діяльність – це:

- а) діяльність, спрямована на реалізацію яких-небудь проектів;
- б) діяльність, пов'язана з науково-технічними розробками;
- в) діяльність, спрямована на управління науково-технічним потенціалом фірми;
- г) робота з розробки, підготовки, і переходу на новий продукт;
- д) процес впровадження у виробництво нового продукту (послуги).

63. Новації можуть бути продуктом:

- а) осяяння;
- б) несподіваної події;
- в) демографічних змін;
- г) кризи;
- д) потреби виробничого процесу.

64. Патент в інноваціях – це:

- а) документ, авторське посвідчення на винахід;
- б) документ, що свідчить про право винахідника на його винахід, про його пріоритет;
- в) свідчення на право займатися чим-небудь;
- г) документ, що засвідчує право власності на що-небудь;
- д) документ, що свідчить про право займатися інноваційною діяльністю.

65. Системний підхід – це:

- а) облік усіх заходів даного рівня в системі планування;
- б) всебічний аналіз наслідків проведення розглянутого заходу у всіх сферах господарської діяльності;
- в) методи системного аналізу, застосовувані при виробленні

господарських рішень;

г) облік місця і взаємозв'язку розглянутого заходу в багаторівневій системі управління;

д) усі відповіді правильні.

66. Найважливішими керованими перемінними в організації є:

а) працівники фірми;

б) мета і завдання організації;

в) структура фірми;

г) культура й імідж фірми;

д) ресурси фірми.

67. Планування інновацій на підприємстві – це:

а) процес визначення інноваційного майбутнього організації;

б) методи досягнення інноваційної мети організації;

в) вибір дій фірми з досягнення інноваційної мети;

г) використання інструментів у досягненні інноваційної мети організації;

д) набір прийомів і методів з досягнення інноваційних завдань фірми.

68. Прогнозування в інноваційному менеджменті – це:

а) процес досягнення майбутньої мети підприємства;

б) комплексний план досягнення мети підприємства;

в) директивний план досягнення інноваційної мети;

г) передбачення, імовірність появи яких-небудь результатів;

д) робоча гіпотеза інноваційної діяльності фірми.

69. Гнучкість у плануванні інновацій характеризується:

а) взаємозв'язком планів різної тривалості;

б) постійним здійсненням планових розрахунків з коректування виробництва;

в) еластичністю планування;

г) здатністю планів реагувати на прояв випадкових факторів;

д) наступністю і взаємозв'язком планів різної складності і тривалості.

70. Релевантна інформація – це:

а) недостатня інформація, необхідна для прийняття рішень;

б) зайва інформація для прийняття рішень;

в) вся інформація про ринки і конкурентів, необхідна фірмі;

г) необхідна інформація для ухвалення господарського рішення;

д) відсутня частина інформації для прийняття й уточнення рішень.

71. Планування в менеджменті виконує:

а) структурування цілей і доведення їх до конкретних виконавців;

- б) формування заходів, вирішення яких забезпечить досягнення встановлених цілей;
- в) тимчасовий і просторовий взаємозв'язок окремих цілей, підцілей, заходів і виконавців;
- г) оцінки матеріальних, трудових і фінансових ресурсів для реалізації цілей і завдань;
- д) регулювання ходу виконання робіт з інноваційних проєктів.

72. Фінансові джерела - це:

- а) власні засоби підприємств;
- б) державні інвестиції;
- в) кредити і позички банків;
- г) зовнішні цільові інвестиції;
- д) фінансовий лізинг.

73. Грюндерські центри - це:

- а) дослідно-конструкторські дрібні фірми, що займаються проєктуванням нових продуктів;
- б) об'єднання, створювані цільовим призначенням для надання інноваційних послуг;
- в) фірми, що базуються на раціональному використанні виробничого потенціалу й об'єктів інфраструктури;
- г) спеціалізовані організації із впровадження нових технологій;
- д) оперативно створювані формування для надання "стартової" допомоги із широким спектром послуг з управління процесами становлення малих і середніх фірм.

74. Фірми-комутанти працюють і спеціалізуються:

- а) на вузькому сегменті ринку;
- б) на етапах росту випуску продукції;
- в) на стадії росту винахідницької активності;
- г) у сфері великого стандартного бізнесу;
- д) на етапі падіння випуску продукції і здійснюють дрібний і середній бізнес на індивідуальних клієнтах.

75. Фірми-пацієнти працюють і спеціалізуються:

- а) на вузькому сегменті ринку;
- б) на етапах росту випуску продукції;
- в) на стадії росту винахідливої активності;
- г) у сфері великого стандартного бізнесу;
- д) на етапі падіння випуску продукції і здійснюють дрібний і середній бізнес на індивідуальних клієнтах.

76. Фірми - "своєки" являють собою:

- а) дрібні і середні фірми, що працюють на материнську компанію із впровадження нововведень;
- б) фірму ризикового капіталу;
- в) спеціальні підрозділи внутрікорпоративного характеру зі спеціальним грошовим фондом для ризикових проєктів;
- г) спеціальні фірми з розробки новацій для великих і середніх материнських компаній;
- д) представники внутрікорпоративного капіталу, що мають власний (свій) капітал для нововведень.

77. Фірми - експлеренти являють собою:

- а) великі інноваційні фірми, здатні самостійно вирішувати завдання самовведень;
- б) малі підприємства, що працюють на вузький сегмент ринку в період росту випуску продукції;
- в) середні фірми, що спеціалізуються на створенні нових продуктів;
- г) дрібні підприємства, що спеціалізуються на випуску нових виробів;
- д) малі підприємства при великих корпораціях, що займаються франчайзингом.

78. Фірми - віоленти працюють:

- а) на межі максимуму випуску продукції підприємства;
- б) на етапі падіння випуску продукції;
- в) на етапі зростання виробництва продукції;
- г) на етапі створення нового продукту;
- д) на вузькому сегменті ринку і задовольняють специфічні потреби клієнтів.

79. Проблема є управлінні – це:

- а) постійно діюча функція в будь-якій організаційній системі;
- б) усвідомлення і встановлення симптомів утруднень у прийнятті рішень;
- в) невідповідність бажаного (нормативного)! фактичного рівнів досягнення цілей;
- г) поява ризику в прийнятті господарських рішень;
- д) зміна умов функціонування виробництва.

80. Завдання в управлінні – це:

- а) частина мети підприємства;
- б) проблема, підлягає розв'язанню;
- в) тактика після досягнення рішень людини, що приймає рішення;
- г) ціль роботи, структурних підрозділів фірми;
- д) орієнтир у досягненні мети фірми.

81. Комунікації в управлінні – це:

- а) інженерні мережі як частина основних фондів, що забезпечують життєдіяльність підприємства;
- б) шляхи забезпечення підприємства сировиною, матеріалами, напівфабрикатами;
- в) джерела і шляхи надходження релевантної інформації для прийняття рішень;
- г) прямий зв'язок керівництва з підлеглими;
- д) прямий і зворотний зв'язки для обміну інформацією між об'єктами і суб'єктами управління.

82. Дескриптивна модель управління – це:

- а) оптимізаційна модель технології управління;
- б) поведінкова теорія прийняття рішень;
- в) нормативна математична модель економічних проблем;
- г) релевантна інформаційна модель, необхідна для ухвалення рішення;
- д) вербальний опис завдання і його моделювання.

83. Оптимізація:

- а) допускає розгляд усіх варіантів рішення за даних умов;
- б) допускає вибір найкращого варіанта рішення за даних умов;
- в) забезпечує максимальний середній виграш;
- г) забезпечує раціональне розв'язання завдання даного рівня в завданнях більш високого рівня;
- д) допускає раціональні втрати при максимальному виграші.

84. Яке з наведених формулювань найбільшою мірою відповідає функції контролю?

- а) перевірка готовності підрозділів і виконавців до початку роботи;
- б) оцінка ступеня виконання плану;
- в) порівняння фактичних результатів роботи з запланованими;
- г) виявлення на даній стадії відхилень від плану;
- д) нагляд за фактичним ходом роботи.

85. Система являє собою:

- а) будівлю, сполучення основних частин чого-небудь;
- б) щось ціле, що являє собою єдність закономірно розташованих частин, що знаходяться у взаємозв'язку;
- в) компоненти рівнів ієрархії у взаємозв'язках;
- г) сукупність сполучень чого-небудь;
- д) об'єднання чого-небудь у єдине ціле.

86. Яка кількість експертів вважається достатньою для проведення експертизи якої-небудь проблеми?

- а) три чоловіки;
- б) п'ять чоловік;
- в) вісім чоловік;
- г) десять чоловік;
- д) п'ятнадцять чоловік.

87. Синтез у прийнятті рішень - це:

- а) приведення в систему чого-небудь;
- б) сукупність, сполучення чого-небудь;
- в) об'єднання чого-небудь в одне ціле;
- г) зведення в одне ціле даних, добутих аналізом;
- д) щось ціле, що являє собою єдність закономірно розташованих частин, що знаходяться у взаємному зв'язку.

88. Модель як економічна категорія - це:

- а) умовний образ об'єкта дослідження;
- б) реальний об'єкт у мініатюрі;
- в) креслення, графічне представлення чого-небудь;
- г) образ об'єкта, що відображає найбільш істотні його характеристики;
- д) відображення реального об'єкта.

89. У завдання контролю реалізації планів входить:

- а) збір і обробка інформації про стан виробництва;
- б) оцінка фінансового стану фірми;
- в) розробка антикризових планів фірми;
- г) аналіз причин, відхилень і факторів, що впливають на результати діяльності фірми;
- д) підготовка і реалізація рішень, спрямованих на досягнення поставлених цілей фірми.

90. Ефективність комунікацій на підприємстві залежить від:

- а) стиля керівництва менеджера;
- б) структури фірми;
- в) довжини вертикальних і горизонтальних зв'язків;
- г) якості прямих і зворотних зв'язків;
- д) технічних засобів передачі інформації.

91. Психологічний клімат на виробництві формується:

- а) особистістю керівника;
- б) неформальним лідером;
- в) правильним підбором кадрів;
- г) психологічною сумісністю людей;
- д) зовнішнім середовищем.

92. Для керівника кризова ситуація є найтяжчим іспитом, якщо:
- а) керівник - автократ;
 - б) керівник - ліберал;
 - в) керівник - популіст;
 - г) керівник - ?
 - д) керівник - демократ.
93. Календарний план робіт складається:
- а) на період стратегічного планування;
 - б) на річну програму робіт фірми;
 - в) на програму робіт участі на протязі декади;
 - г) при тижнево-добовому плануванні;
 - д) при розробці інноват-планів.
94. Під зоною допустимого ризику варто розуміти:
- а) галузь, у якій втрати не очікуються;
 - б) галузь, у межах якої даний вид підприємницької діяльності зберігає свою економічну цінність;
 - в) галузь, у якій максимальні втрати можуть дорівнювати рівню втрат;
 - г) зону, у якій втрати можливі;
 - д) зону, у якій втрати менші чи дорівнюють очікуваному прибутку
95. Які з перерахованих показань є самими небезпечними для фірми?
- а) зменшення прибутку, що залишається в розпорядженні фірми;
 - б) ріст витрат фірми в зв'язку з необхідністю обслуговування отриманого кредиту;
 - в) падіння попиту на товари фірми;
 - г) зниження платоспроможності фірми;
 - д) зниження рівня конкурентного статусу фірми.
96. Проектний етап нового виробу включає:
- а) розробку етапів проекту модернізації виробництва;
 - б) технологічну підготовку виробництва;
 - в) технічну підготовку виробництва;
 - г) конструювання нового цеху;
 - д) розробку креслень нових машин чи продуктів.
97. Виробнича потужність підприємства не залежить від:
- а) використання основних виробничих фондів;
 - б) використання і завантаження трудових ресурсів;
 - в) стану бази підприємства;
 - г) застарілого і бездіяльного устаткування;
 - д) роботи субпідрядних організацій за кооперованими зв'язками.

98. Забезпечення ресурсами при виробництві інноваційного продукту здійснюється на етапах:

- а) прогнозування;
- б) планування;
- в) оперативного управління;
- г) контролю;
- д) аналізу.

99. Криза на підприємстві може носити:

- а) локальний характер;
- б) загальний характер;
- в) аварійний;
- г) перехідний;
- д) технічний.

100. У японських фірмах керівники орієнтують діяльність своїх організацій на:

- а) стратегії інновації, що вимагають нерядової, новітньої технології;
- б) стратегію якості продукції, що випускається;
- в) узгодження дій усіх співробітників фірми із прийняття рішень;
- г) на збільшення частки ринку;
- д) на прискорення віддачі інвестованих засобів.

101. У загальному випадку результатом виходу підприємства з кризи можуть бути:

- а) повернення в колишній стан;
- б) несподіваний ріст фірми;
- в) банкрутство і припинення діяльності фірми;
- г) перехід в інший сприятливий стан;
- д) санація фірми і її виживаність.

102. Висока якість продукції дозволяє:

- а) знижувати витрати виробництва;
- б) збільшувати обсяг випуску нових виробів і їхнього продажу;
- в) підвищити продуктивність праці;
- г) підвищити її конкурентоспроможність;
- д) збільшити частку прибутку в доходах.

103. Характерною властивістю творчого мислення керівника при прийнятті рішень вважається:

- а) можливість їхнього прийняття при повній визначеності;
- б) детерміністський підхід;
- в) прийняття рішень в умовах визначеності;
- г) прийняття рішень в умовах невизначеності;

д) ухвалення рішення на основі точних математичних канонів.

104. Реакція компанії на зовнішні і внутрішні збурювання може привести:

- а) до творчих явищ і нових продуктів;
- б) до стабілізації виробництва;
- в) до руйнування системи;
- г) до появи нових виробництв;
- д) до переходу фірми в новий якісний стан.

105. Наукова обґрунтованість рішень залежить:

- а) від застосовуваних методів прийняття рішень;
- б) від рівня знань робітників, що приймають рішення;
- в) від створення відповідних умов;
- г) від знань законів управління людиною;
- д) від уміння володіти законами зв'язку з зовнішнім середовищем.

106. Успіху в менеджменті можна домогтися:

- а) клопіткою і сумлінною роботою керівника;
- б) творчим підходом до управління і постійними новаціями;
- в) можливістю виважено ризикувати;
- г) раціоналізацією технології виробництва й управління;
- д) прийняттям точних математично обґрунтованих рішень.

107. При ухваленні рішення керівник повинен прагнути до:

- а) одержання швидкого і значного ефекту;
- б) одержання гарного результату в перспективі;
- в) виявлення наслідків прийнятого рішення;
- г) визначення наслідків реалізації рішень;
- д) дотримання етичних, соціальних і екологічних моральних принципів.

108. Процес управління в організації носить ... характер:

- а) циклічний;
- б) безупинний;
- в) інформаційний;
- г) логіко-розумовий;
- д) організаційний.

109. Систему управлінських рішень варто оцінювати:

- а) трудозатратами ЛПР при розробці нового продукту;
- б) витратами часу на реалізацію рішення;
- в) ступенем організованості функціонування системи;
- г) співвідношенням людей, що приймають управлінські рішення і

персоналу апарата управління;

д) залежністю рішень від наслідків їх реалізації.

110. Технічне переозброєння – це:

- а) Одна з форм відтворення основних фондів;
- б) Модернізація активної частини основних виробничих фондів;
- в) Модернізація пасивної частини основних виробничих фондів;
- г) Будівництво нових виробничих об'єктів;
- д) Реконструкція підприємства.

111. Засобами захисту винаходів і нових продуктів є:

- а) патент;
- б) торгова марка;
- в) авторське право;
- г) промисловий дизайн;
- д) авторське посвідчення.

112. Сукупність національних та міжнародних юридичних норм, що регулюють відносини, які зв'язані із створенням і використанням наукових результатів, технічних і технологічних розробок, науково-технічних проектів, нових товарів, творів літератури і мистецтва:

- а) авторське право;
- б) патент;
- в) інновація.

113. Процес пристосування людини чи організації до існуючих чи мінливих умов:

- а) глобалізація;
- б) реструктуризація;
- в) інновація;
- г) адаптація;
- д) всі відповіді вірні.

114. Документ, що представляється інвестору інноваційного проекту (або іншому його учаснику) і вміщує основні характеристики проекту, обґрунтування доцільності його реалізації, економічної ефективності та інших переваг нововведення:

- а) бізнес-план;
- б) інвестиційний проект;
- в) план розвитку;
- г) немає правильної відповіді.

115. Можливе обчислення доходів і витрат організації чи держави на певний строк; розподіл і структурування доходів і витрат; розподіл витрат,

наявних ресурсів – це:

- а) інвестиційний проект;
- б) бізнес-план підприємства;
- в) бюджет.

116. Інноваційна фірма, що здійснює свою діяльність за участю ризикового капіталу – це:

- а) технополіс;
- б) технопарк;
- в) венчурна фірма;
- г) фінансово-промислова група.

117. Капітал, що вкладається у заходи, пов'язані з підвищенням ризиком при розробці й організації виробництва нового продукту або впровадженні нової технології.

- а) стартовий капітал;
- б) венчурний капітал;
- в) позиковий капітал;
- г) власний капітал.

118. Науковий результат особливо видатного характеру, який вносить радикальні зміни в рівень знань; розкриває раніше невідомі закономірності, властивості та явища матеріального світу; здійснює істотний вплив на хід НТП і розвиток цивілізації.

- а) винахід;
- б) відкриття;
- в) нововведення;
- г) інновація.

119. Передання функцій між рівнями управління з відповідними владними повноваженнями, обов'язками і відповідальністю – це:

- а) організація;
- б) планування;
- в) делегування;
- г) абстрагування.

120. Процес делегування функцій на нижчі рівні управління, який відбувається в міру зростання масштабів і складності систем управління:

- а) делегування;
- б) централізація;
- в) децентралізація;
- г) інновація.

121. Посидання широкого кола видів діяльності, поширення

номенклатури продукції, введення нових продуктів, змінювання однієї чи кількох властивостей продукту:

- а) децентралізація;
- б) диверсифікація;
- в) інновація;
- г) уніфікація.

122. Кваліфікований фахівець з конкретної науково-технічної проблеми, що залучається для її оцінки:

- а) фахівець;
- б) експерт;
- в) спеціаліст;
- г) винахідник.

123. Розгляд експертом (групою експертів) доцільності інновації в цілому або її окремих аспектів, а також шляхів ефективної реалізації інноваційних процесів:

- а) експертиза;
- б) аналіз;
- в) техніко-економічна оцінка;
- г) випробування.

124. Надання комплексу послуг виробничого, комерційного і науково-технічного характеру для доведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт (НДДКР) до стадії виробництва – це:

- а) реінжиніринг;
- б) інжиніринг;
- в) фронтирування;
- г) мерджер.

125. Організаційна структура науково-технічної сфери, що спеціалізується на створенні сприятливих умов для ефективної діяльності малих інноваційних фірм, що реалізують оригінальні науково-технологічні ідеї:

- а) інкубатор;
- б) технополіс;
- в) фінансово-промислова група;
- г) венчурна фірма.

126. Область науки, що вивчає різні проблеми теорії інновацій, зокрема, проблеми створення новин, реалізації нововведень, організаційного забезпечення інноваційних процесів:

- а) інноватика;
- б) інновація;

- в) прогнозування;
- г) футурологія.

127. Сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності (фінансові, консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні тощо):

- а) інноваційна структура;
- б) інноваційна інфраструктура;
- в) інноваційний проект;
- г) інноваційна культура.

128. Сукупність форм, принципів та методів управління процесами створення і впровадження новин у підприємницьких структурах:

- а) інноваційний менеджмент;
- б) інноватика;
- в) інноваційний проект;
- г) інновація.

129. Проміжок часу між виникненням ідеї новини та її комерційним втіленням:

- а) інноваційний процес;
- б) інноваційний проект;
- в) інноваційний лаг;
- г) інноваційний цикл.

130. Вплив держави на інноваційну діяльність з допомогою прямих та опосередкованих важелів правового та економічного задля розвитку науки та техніки, інноваційних процесів тощо:

- а) інноваційна політика;
- б) інноваційна стратегія;
- в) інноваційний процес;
- г) всі відповіді вірні.

131. Інноваційне підприємство - підприємство (об'єднання підприємств), що розробляє, виробляє і реалізує інноваційні продукти і (або) продукцію чи послуги, обсяг яких у грошовому вимірі перевищує ... відсотків його загального обсягу продукції і(або) послуг:

- а) 30%;
- б) 50%;
- в) 70%;
- г) 90%;
- д) 100%.

132. Розповсюдження (тиражування) нововведень:

- а) концентрація;
- б) дифузія;
- в) проникнення;
- г) ініціалізація.

133. Боротьба між товаровиробниками за більш вигідні умови виробництва та збуту товару:

- а) консолідація;
- б) кооперація;
- в) конкуренція;
- г) глобалізація.

134. Бажання знизити витрати виробництва товару для того, щоб пропонувати товар за ціною, нижчою, ніж у конкурентів, зберігаючи при цьому норму прибутку:

- а) цінова конкуренція;
- б) нецінова конкуренція;
- в) недобросовісна конкуренція;
- г) монополістична конкуренція.

135. Переважання техніко-експлуатаційних параметрів новини у порівнянні з іншими аналогічними продуктами у даному сегменті ринку:

- а) конкурентоспроможність;
- б) неконкурентоспроможність;
- в) обидва варіанти відповіді вірні;
- г) немає правильної відповіді.

136. Форма кредитування, за якою з клієнтом укладається договір оренди, при цьому клієнт зобов'язується з одержуваних прибутків відшкодувати орендодавцю витрати, включаючи норму прибутку по проведених операціях:

- а) позика;
- б) кредит;
- в) лізинг;
- г) франчайзинг;
- д) інша відповідь.

137. Дозвіл, наданий підприємствам державними органами, на право займатися певними видами діяльності, перелік яких визначається державними актами; спеціальний дозвіл на право ввозу та вивозу товарів через кордони держави:

- а) патент;
- б) ліцензія;

- в) право інтелектуальної власності;
- г) субсидія.

138. Процес створення системи нових знань, діяльність, котра спрямована на вивчення законів природи та суспільства; наука впливає на людину через систему освіти і бере участь у розвитку всіх компонентів системи виробничих сил:

- а) інноваційний процес
- б) інноваційна культура;
- в) наука;
- г) дифузія інновацій.

139. Показник, що характеризує відношення витрат на НДДКР до обсягу продажу; або відношення зайнятих в НДДКР до загального числа зайнятих:

- а) наукомісткість;
- б) науковий потенціал;
- в) інтелектуальний потенціал;
- г) фондовіддача;
- д) матеріаломісткість.

140. Науково-технічний результат, що навмисно не патентується з метою випередження конкурентів, більш повного власного використання цього результату і отримання найвищого прибутку або передання іншим користувачам на найбільш вигідних умовах за ліцензійним договором:

- а) ліцензія;
- б) ноу-хау;
- в) технологія;
- г) інновація;
- д) конкурентна перевага.

141. Поведінка, яка гальмує нововведення і спрямована на збереження існуючого порядку речей, правил, норм, звичаїв, що виявляється у відкладанні змін:

- а) мозковий штурм;
- б) інноваційна політика;
- в) опір змінам.

142. Нововведення процедурного характеру (зміни наборів показників, методів розрахунку.); нововведення у структурі управління (зміни підпорядкованості, координації, введення нових та ліквідація застарілих структурних одиниць) – це ... нововведення:

- а) технологічні;
- б) продуктові;

- в) організаційні;
- г) імітаційні;
- д) юридичні.

143. Наукова діяльність, котра включає відкриття нових принципів, створення нових виробів та технологій, не відомих раніше властивостей матеріалів та їх сполучень, розробку нових методів досліджень:

- а) прикладні дослідження;
- б) пошукові дослідження;
- в) фундаментальні дослідження;
- г) наукові дослідження;
- д) інноваційні дослідження.

144. Виявлення шляхів і способів застосування відкритих законів і явищ природи у певній галузі або сфері виробництва:

- а) прикладні дослідження;
- б) пошукові дослідження;
- в) фундаментальні дослідження;
- г) наукові дослідження;
- д) інноваційні дослідження.

145. Можливість несприятливого відхилення від мети інноваційного проекту в процесі його розробки та реалізації у зв'язку із невизначеністю природних, людських та економічних чинників, що впливають на досягнення цієї мети:

- а) ризик;
- б) конфлікт;
- в) невизначеність;
- г) криза;
- д) трагедія.

146. Процес заміщення морально і фізично зношених основних виробничих фондів новими, що забезпечує у тому числі інноваційне відновлення цих фондів; реновація здійснюється шляхом заміни окремих засобів праці, реконструкції та переобладнання підприємств в цілому:

- а) реновація;
- б) інновація;
- в) реінжиніринг;
- г) амортизація.

147. Авторський гонорар або винагорода, що сплачується окремим учасникам нововведення у формі періодичних відсоткових відрахувань з моменту випуску продукції; механізм розподілу прибутку від реалізації продукції, яку виготовлено на основі ліцензії або ноу-хау:

- а) відсоток;
- б) мито;
- в) роялті;
- г) купонний дохід;
- д) дивіденд.

148. Ефект підвищення результативності за рахунок використання взаємозв'язку різних видів спільної діяльності:

- а) кооперація;
- б) синергізм;
- в) дифузія.

149. Загальна форма руху світового розвитку та національних господарств від однієї макроекономічної рівноваги до іншої:

- а) повільність;
- б) циклічність;
- в) балансування;
- г) застій.

150. Інноваційний проект, що належить до одного з пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, затверджених Верховною Радою України:

- а) пріоритетний;
- б) стратегічний;
- в) державний;
- г) безперспективний.

5 ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

На основі вихідних даних розрахувати показники оцінки ефективності інноваційно-інвестиційного проекту, супроводжуючи розрахунки відповідними поясненнями. Зробити кінцевий обґрунтований висновок щодо доцільності реалізації запропонованого проекту бізнесу.

Вихідні умови: Загальний обсяг інвестицій у інноваційно-інвестиційний проект – **A** грн. Інвестиції, які здійснюються у основні засоби – **B** грн. Норма дисконту – **C** %. Плановий річний чистий обсяг прибутку за проектом становить **D** грн. Термін економічного життя проекту для всіх варіантів – **7** років. Амортизація основних засобів здійснюється за методом **E**.

Рекомендації із розв'язання задачі.

Для розв'язання представленої задачі студент повинен ознайомитись (або пригадати) із нижченаведеними поняттями і категоріями оцінки інвестицій:

- інвестиції;
- грошовий потік (вхідний, вихідний, чистий);
- концепція вартості грошей у часі;
- сучасна і майбутня вартість грошових потоків;
- нарощування і дисконтування;
- анuitет;
- вартість капіталовкладень;
- чиста приведена вартість інвестицій;
- період окупності інвестицій;
- внутрішня норма прибутковості (доходності) інвестицій;
- індекс доходності.

Після ознайомлення із змістом представлених понять і категорій студент здійснює розв'язання задачі за приблизною рекомендованою послідовністю:

1. Розраховуються суми щорічних амортизаційних відрахувань згідно з умовами вихідних даних і правилами нарахування амортизації згідно з чинним законодавством України.

2. На основі наявної інформації по інноваційно-інвестиційному проекту складається прогнозований чистий грошовий потік по кожному з 7 років життєвого циклу бізнесу. При цьому слід згадати, що типовими вхідними грошовими потоками є:

- додатковий обсяг продажу і збільшення ціни товару;
- зменшення валових витрат, зниження собівартості товарів;

залишкове значення вартості устаткування наприкінці останнього року інвестиційного проекту, тому що устаткування може бути продане чи використане у іншому проекті;

вивільнення оборотних засобів у кінці останнього року інвестиційного проекту (закриття рахунків дебіторів, продаж залишків товарно-матеріальних запасів, продаж акцій і облігацій інших підприємств).

Типові вихідні потоки:

початкові інвестиції в перші роки інвестиційного проекту;

збільшення потреб в оборотних коштах у перші роки інвестиційного проекту (збільшення рахунків дебіторів для залучення нових клієнтів);

придбання сировини і комплектуючих для початку виробництва;

ремонт і технічне обслуговування устаткування;

додаткові невірні витрати (соціальні, екологічні тощо).

3. Здійснюється розрахунок дисконтованих грошових потоків за інвестиційним проектом, приймаючи норму дисконтування, запропоновану у вихідних даних. При цьому слід згадати, що множники дисконтування α_i для кожного i -го року розраховуються відповідно до формули:

$$\alpha_i = \frac{1}{(1+r)^i}, \quad (5.1)$$

де r – прийнята норма дисконту;

i - номер періоду (року).

4. Здійснюється розрахунок показників економічної ефективності інвестицій, серед доволі значної кількості яких насамперед виділяються нижчепредставлені методи оцінки:

Чиста сучасна вартість інвестиційного проекту (NPV). Даний метод заснований на використанні поняття чистого сучасного значення сумарної вартості грошових потоків інвестиційного проекту. Розрахунок показника здійснюється за формулою:

$$NPV = CF_0 + \frac{CF_1}{1+r} + \frac{CF_2}{(1+r)^2} + \dots + \frac{CF_n}{(1+r)^n} = \sum \frac{CF_e}{(1+r)^e}, \quad (5.2)$$

де CF_i - чистий грошовий потік i -го року (i змінюється від 0 до n);

r – вартість капіталу, притягнутого для інвестиційного проекту.

Внутрішня норма прибутковості (IRR)- це таке значення показника дисконту, при якому сучасне значення інвестицій дорівнює сучасному

значенню потоку коштів за рахунок інвестицій, чи значення показника дисконту, при якому забезпечується “0” значення чистого теперішнього значення інвестиційних вкладень. Зміст показника ілюструється рівнянням (5.3):

$$\sum_{i=1}^N \frac{CF_i}{(1 + IRR)^i} = INV, \quad (5.3)$$

Дисконтований період окупності. Даний метод виходить з того, що дисконтовані значення доходів підприємства в ході реалізації інвестиційного проекту інтерпретується в такий спосіб: приведення грошової інтерпретованої суми відповідає виділенню з цієї суми, тієї її частини, що відповідає доходу інвестора, наданої останнім для вкладення капіталу. Таким чином, частина грошового потоку що залишилася, покликана покрити вихідний обсяг інвестицій. Чистий накопичений дисконтований грошовий потік являє собою непокриту частину вихідних інвестицій (з часом її розмір зменшується).

Істотним недоліком методу дисконтованого періоду окупності є те, що він враховує тільки початкові грошові потоки саме ті, які вкладаються в період окупності, усі наступні грошові потоки не приймаються до уваги розрахункової схеми.

5. На підставі оцінки розрахованих показників ефективності інвестиційного проекту приймається обґрунтоване рішення про доцільність прийняття або неприйняття проекту.

6 ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДЛЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

1. Обґрунтувати об'єктивні передумови створення нововведень.
2. Пояснити розвиток технічного та науково-технічного прогресу.
3. Сутність і зміст інновації.
4. Історичні передумови появи терміна "інновація". П'ять змін за

А.Шумпетером.

5. Продуктові та процесні інновації: їх зміст та сутність
6. Функції інновацій.
7. Класифікаційні ознаки інновацій.
8. Значення науково обґрунтованої класифікації.
9. Цільова ознака: кризові інновації та інновації розвитку.
10. Зовнішня ознака: інновація у формі продукту та інновація у формі операції.
11. Структурна ознака: виробничо-торгові, соціально-економічні, фінансові та управлінські інновації.
12. Поняття інноваційного процесу.
13. Процес створення та освоєння нової техніки та технології.
14. Освоєння промислового виробництва нової продукції.
15. Модель інноваційного процесу. Життєвий цикл інновації.
16. Поняття інноваційної діяльності.
17. Об'єкти інноваційної діяльності. Суб'єкти інноваційної діяльності.
18. Вплив інноваційного процесу на структуру економіки.
19. Міжнародний характер інноваційної діяльності.
20. Формування цілей інноваційної діяльності.
21. Планування інновацій. Організація інновацій.

Контроль в інноваційному менеджменті.

22. Дослідження по новому продукту та його позиціонування.
23. Попереднє розміщення нового продукту на ринку та його реклама.
24. Організація системи збуту нового продукту.
25. Планування ціни та обсягу випуску нового продукту.
26. Структурна схема інноваційного ринку.
27. Об'єкти та суб'єкти інноваційного ринку.
28. Стратегічний інноваційний підхід до розвитку ринку інновацій.
29. Інноваційне середовище: сутність, зміст та характеристика.
30. Формування інноваційної ідеї та постановка цілі проекту.
31. Маркетингові дослідження ідеї проекту.
32. Структуризація інноваційного проекту.
33. Аналіз ризику та невизначеності.

34. Вибір варіанту реалізації інноваційного проєкту.
35. Планування процесу створення та освоєння нової продукції.
36. Технічна підготовка виробництва: різні етапи.
37. Ціль аналізу ефективності інноваційної діяльності.
38. Показники ефективності інноваційної діяльності.
39. Основні завдання аналізу ефективності інноваційної діяльності.
40. Принципи аналізу ефективності інноваційної діяльності.
41. Застосування лізингу для відновлення устаткування підприємства.
42. Сутність та зміст прийомів інноваційного менеджменту.
43. Бенчмаркінг, його роль, види і методологія.
44. Маркетинговий прийом керування інноваціями.
45. Інжиніринг інновацій: завдання, специфічні особливості. Оцінка вартості інжинірингових послуг.
46. Реінжиніринг інноваційного підприємництва: ціль, види, принципи.
47. Бренд – стратегія інновації: зміст, характеристика, етапи.
48. Ціновий прийом керування інноваціями: сутність, основні елементи й етапи.
49. Фронтирування ринку: мета і завдання.
50. Мерджер - сутність, етапи здійснення, форми.
51. Методологічні основи класифікації інноваційних організацій.
52. Види інноваційних організацій в залежності від рівня новизни інновації та від рівня спеціалізації інноваційних організацій.
53. Види інноваційних організацій в залежності від стадії життєвого циклу інновації та від галузі знань, де працює інноваційна організація.
54. Види інноваційних організацій в залежності від виду інновації та від стратегії інноваційної організації.
55. Класифікація інноваційних організацій в залежності від обраної стратегії.
56. Особливості та характерні риси обраної стратегії.
57. Венчурні малі підприємства, їх специфічні риси.
58. Технопарки: їх значення, сфери діяльності та специфічні риси.
59. Технополіси: сутність та етапи розвитку.
60. Бізнес-інкубатори: методологічні основи встановлення та розвитку.
61. Цілі системи фінансування інноваційної діяльності.
62. Принципи організації фінансування. Основні завдання системи фінансування.
63. Зміст системи фінансування інноваційної діяльності.
64. Державне фінансування інноваційної діяльності.
65. Позабюджетні фонди та інші джерела недержавного фінансування інноваційної діяльності.
66. Розрахунок потреби у фінансових засобах.

67. Показники фінансового становища інноваційного проекту.
68. Оцінка фінансового становища інноваційного підприємства.
69. Державна інноваційна політика. Мета державної інноваційної політики.
70. Принципи державної інноваційної політики.
71. Поняття державної інноваційної інфраструктури.
72. Мета державного регулювання інноваційної діяльності.
73. Напрямки державного регулювання інноваційної діяльності.
74. Прямі та непрямі методи державного впливу на інноваційні процеси.
75. Принципи державного регулювання міжнародних зв'язків.
76. Прямі та непрямі методи державного регулювання міжнародних зв'язків в інноваційній сфері.
77. Інструменти державного регулювання міжнародних зв'язків.
78. Сутність і завдання стимулювання інноваційної діяльності.
79. Види мотивацій у керуванні інноваційними процесами.
80. Процес мотивації в інноваційному менеджменті.
81. Задача моніторингу інновацій. Методи моніторингу інновацій.
82. Показники прибутковості інноваційних проектів.
83. Способи зниження ризику при інноваційній діяльності.
84. Види ефекту від реалізації інновацій.
85. Основні показники загальної економічної ефективності інновацій.
86. Ефект від виходу інноваційних технологій на зовнішній ринок.

7 ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Авторське право - сукупність національних та міжнародних юридичних норм, що регулюють відносини, які зв'язані із створенням і використанням наукових результатів, технічних і технологічних розробок, науково-технічних проектів, нових товарів, творів літератури і мистецтва; всі ці юридичні норми поширюються на сферу інновацій і інноваційних процесів; норми міжнародного авторського права регулюються міжнародними концепціями по охороні авторських прав.

Адаптація - процес пристосування людини чи організації до існуючих чи мінливих умов.

Активи (assets) - будинки, що знаходяться у власності компанії, споруди й устаткування, транспортні засоби, товарні запаси, кредити споживачам і кошти; іншими словами - матеріальні ресурси бізнесу.

Бізнес-план інновації - документ, що представляється інвестору інноваційного проекту (або іншому його учаснику) і вміщує основні характеристики проекту, обґрунтування доцільності його реалізації, економічної ефективності та інших переваг нововведення.

Бюджет - можливе обчислення доходів і витрат організації чи держави на певний строк; розподіл і структурування доходів і витрат; розподіл витрат, наявних ресурсів (бюджет часу).

Венчурна фірма - (від англійського „venture” - ризикувати) інноваційна фірма, що здійснює свою діяльність за участю венчурного (ризикового) капіталу.

Венчурний капітал - капітал, що вкладається у заходи, пов'язані з підвищеним ризиком при розробці й організації виробництва нового продукту або впровадженні нової технології.

Високі технології - технології, які стануть визначальними у постіндустріальному суспільстві, наприклад, біотехнології, робототехніка, штучний інтелект.

Винахід - один із видів науково-технічних і науково-технологічних розробок, удосконалень, нововведень, що лежать в основі значної частини інновацій і інноваційних процесів та істотно впливають на розвиток НТП; винаходи, як правило, підтверджуються і захищаються патентами.

Відкриття - науковий результат особливо видатного характеру, який вносить радикальні зміни в рівень знань; розкриває раніше невідомі закономірності, властивості та явища матеріального світу; здійснює істотний вплив на хід НТП і розвиток цивілізації; служить джерелом нових винаходів.

Глобалізація - економічна, політична, науково-технічна та екологічна взаємозалежність та взаємодія країн і регіонів світу; причиною глобалізації є

розширення міжнародної діяльності, створення альянсів в сфері виробництва, наукових досліджень та інших видів діяльності.

Гуртки якості - форма групової творчості (виникли в Японії 1962 році як метод новаторства, творчого пошуку, ділової активності та саморозвитку працівника).

Делегування - передання функцій між рівнями управління з відповідними владними повноваженнями, обов'язками і відповідальністю.

Децентралізація - процес делегування функцій на нижчі рівні управління, який відбувається в міру зростання масштабів і складності систем управління.

Диверсифікація - поєднання широкого кола видів діяльності, поширення номенклатури продукції, введення нових продуктів, змінювання однієї чи кількох властивостей продукту (мета диверсифікації - пристосування продукту до різних потреб клієнта).

Диференціація як конкурентна перевага - здатність забезпечити покупця унікальною і більшою цінністю у вигляді нової якості продукту-товару, його особливих споживчих властивостей чи особливого післяпродажного обслуговування.

Експерт - кваліфікований фахівець з конкретної науково-технічної проблеми, що залучається для її оцінки.

Експертиза інноваційного проекту - розгляд експертом (групою експертів) доцільності інновації в цілому або її окремих аспектів, а також шляхів ефективної реалізації інноваційних процесів.

Експертна група - колектив експертів, сформований за визначеними правилами для вирішення поставленої задачі.

Інвестиція - усі види цінностей і ресурсів (фінансових, майнових, інтелектуальних і ін.), вкладених в об'єкти підприємницької діяльності з метою одержання прибутків, досягнення наукового, технологічного або соціального ефекту.

Інжиніринг - надання комплексу послуг виробничого, комерційного і науково-технічного характеру для доведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт (НДДКР) до стадії виробництва. Основний перелік інжинірингових послуг включає маркетингове дослідження, прив'язку проекту до конкретних умов, проведення тендерів; нагляд за виготовленням устаткування та будівельно-монтажними роботами; допомога в підготовці персоналу; пуск об'єкта в експлуатацію „під ключ”; консультації після введення об'єкта. Інжинірингові фірми залучають інші організації, що дозволяє їм виконувати дуже складні і масштабні проекти.

Інкубатор - організаційна структура науково-технічної сфери, що спеціалізується на створенні сприятливих умов для ефективної діяльності малих інноваційних фірм, що реалізують оригінальні науково-технологічні

ідеї.

Інноватика - область науки, що вивчає різні проблеми теорії інновацій, зокрема, проблеми створення новин, реалізації нововведень, організаційного забезпечення інноваційних процесів.

Інноваційна інфраструктура - сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності (фінансові, консалтингові, маркетингові, інформаційно-комунікативні, юридичні, освітні тощо).

Інноваційна культура - складова інноваційного потенціалу, що характеризує рівень освітньої, загальнокультурної і соціально-психологічної підготовки особистості та суспільства в цілому до сприйняття і творчого втілення в життя ідеї розвитку економіки країни на інноваційних засадах.

Інноваційний менеджмент - сукупність форм, принципів та методів управління процесами створення і впровадження новин у підприємницьких структурах з врахуванням особливостей ринкової економіки і сучасних тенденцій НТП.

Інновація - новостворені (застосовані) і(або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і(або) соціальної сфери.

Інноваційний лаг - проміжок часу між виникненням ідеї новини та її комерційним втіленням.

Інноваційна політика держави - вплив держави на інноваційну діяльність з допомогою прямих та опосередкованих важелів правового та економічного задля розвитку науки та техніки, інноваційних процесів тощо.

Інноваційні проекти - унікальні заходи, пов'язані із створенням, впровадженням та розповсюдженням технічних, технологічних або інших новин, що їх здійснюють наукові, проектні, виробничі та інші організації і підприємства в певний проміжок часу.

Інноваційний продукт - результат науково-дослідної і(або) дослідно-конструкторської розробки, що відповідає вимогам, встановленим законодавством.

Інноваційна продукція - нові конкурентоздатні товари чи послуги, що відповідають вимогам, встановленим цим Законом; інноваційне підприємство (інноваційний центр, технопарк, технополіс, інноваційний бізнес-інкубатор тощо).

Інноваційне підприємство - підприємство (об'єднання підприємств), що розробляє, виробляє і реалізує інноваційні продукти і (або) продукцію чи послуги, обсяг яких у грошовому вимірі перевищує 70 відсотків його загального обсягу продукції і(або) послуг.

Інтелектуальний продукт - продукт інтелектуальної діяльності, який є товаром в умовах ринку (знання, теорії, відкриття, винаходи).

Інженерні центри - організаційні утворення, що виникають на базі університетів для розробки нових технологій.

Інноваційний процес - процес створення, розповсюдження та втілення новини, яка задовольняє нові суспільні потреби (складається з окремих стадій).

Інноваційна діяльність - діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг, інноваційна діяльність спрямована на пошук можливостей Інтенсифікації виробництва за рахунок використання науково-технічного потенціалу.

Інноваційна дифузія - розповсюдження (тиражування) нововведень.

Інноваційний потенціал - сукупність науково-технологічних, фінансово-економічних, виробничих, соціальних та культурно-освітніх можливостей країни (галузі, регіону, підприємства тощо), необхідних для забезпечення інноваційного розвитку економіки; обсяг нагромаджених теоретичних та практичних знань у різних галузях суспільної діяльності, здатність використовувати та розповсюджувати ці знання, наявність кадрів високої кваліфікації, матеріально-технічна і фінансова база науки для проведення досліджень та експериментів з впровадження нової техніки, продуктів, технологій; інноваційний потенціал визначає можливості розвитку науки і техніки в майбутньому та місце держави на ринку технологій.

Кластер технологій - сукупність базисних нововведень, які визначають технологічний устрій економіки протягом тривалого часу (кластер складає основу довгих технологічних хвиль і змінюється із появою нової сукупності радикальних новин).

Комплексний науково-технічний прогноз - вірогідне судження про систему пріоритетних цілей, тенденції можливого і бажаного науково-технічного розвитку об'єкта прогнозування, найбільш ефективні шляхи вирішення ключових проблем цього розвитку, необхідні для цього ресурси і організаційні заходи.

Конкурентоздатність - спроможність держави в цілому, галузі, фірми, товару, інновації до суперництва у боротьбі за ринки; показниками конкурентоздатності є: самодостатність економіки; місце на ринку, розмір та географію окремих сегментів ринку; імовірність та термін морального старіння технологій або продуктів; імовірність розширення ринку; цінні характеристики; ступінь патентного захисту; наявність секретів виробництва; наявність каналів розподілу; стійкість до коливань кон'юнктури; наявність сировини і матеріалів.

Конкуренція - боротьба між товаровиробниками за більш вигідні

умови виробництва та збуту товару.

Конкуренція цінова - бажання знизити витрати виробництва товару для того, щоб пропонувати товар за ціною, нижчою, ніж у конкурентів, зберігаючи при цьому норму прибутку.

Конкурентноздатність новини - переважання техніко-експлуатаційних параметрів новини у порівнянні з іншими аналогічними продуктами у даному сегменті ринку.

Консорціум - тимчасовий союз господарсько-незалежних фірм та організацій, метою яких є підвищення конкурентоздатності на основі скоординованої діяльності; організація консорціуму оформлюється угодою, до його складу при розробці нововведень входять крупні фірми, дослідницькі центри, лабораторії, заклади освіти; учасники консорціуму дістають вигоди через обмін нововведеннями, проведення спільних досліджень, розподіл інвестиційного ризику, отримання додаткових «ноу-хау».

Конкурсно-контрактна система - інструмент об'єктивного розподілу коштів та іншої підтримки НДДКР на конкурсній основі; укладання контрактів, які визначають економічні та правові взаємовідносини замовника і виконавця НДДКР (до контракту включаються позиції фінансового, економічного, науково-технічного та соціального характеру).

Концерни - інтегровані багатогалузеві об'єднання, котрі складаються з великої кількості господарських одиниць, які мають різну ступінь самостійності, різні функції та сфери діяльності, власні науково-дослідні та конструкторські центри (завдяки цьому з'являється можливість поєднати ресурси для виконання великих програм НДДКР).

Лізинг - форма кредитування, за якою з клієнтом укладається договір оренди, при цьому клієнт зобов'язується з одержуваних прибутків відшкодувати орендодавцю витрати, включаючи норму прибутку по проведених операціях (предметом лізингу можуть бути устаткування, транспорт, будинки, споруди, ноу-хау, послуги).

Ліцензія - дозвіл, наданий підприємствам державними органами, на право займатися певними видами діяльності, перелік яких визначається державними актами; спеціальний дозвіл на право ввозу та вивозу товарів через кордони держави; існує також патентна ліцензія, що дає право використання винаходів або ноу-хау.

Ліцензійна торгівля - основна форма міжнародної торгівлі технологіями; предметом цієї торгівлі є патентні та безпатентні ліцензії на передачу винаходів, технологічного досвіду, промислових секретів і комерційних знань, на використання товарних знаків.

Методи організації інноваційного процесу - методи організації робіт від формулювання ідеї до досягнення комерційного результату; застосовуються три основні методи: послідовний, паралельний,

інтеграційний.

Моніторинг інноваційної діяльності - систематичний збір, обробка та аналіз інформації про перебіг інноваційних процесів, практичні наслідки заходів держави щодо стимулювання і регулювання інноваційної діяльності в країні, результати реалізації пріоритетних напрямів інноваційної діяльності.

Наука - процес створення системи нових знань, діяльність, котра спрямована на вивчення законів природи та суспільства; наука впливає на людину через систему освіти і бере участь у розвитку всіх компонентів системи виробничих сил.

Наукова політика - визначення загальних принципів і вибір генеральних напрямків розвитку науки.

Наукові фонди - акумулювання засобів компаній та приватних осіб, які використовуються для розвитку НДДКР.

Наукомісткість - показник, що характеризує відношення витрат на НДДКР до обсягу продажу; іншим показником наукомісткості є відношення зайнятих в НДДКР до загального числа зайнятих.

Новина - новий вид продукту, технології, нові методи, які є кінцевим результатом інноваційного процесу; процес введення новини на ринок називається процесом комерціалізації; новини формують ринок новин.

Нововведення - це процес втілення та поширення нових видів продуктів, послуг, виробничих процесів, ідей, методів роботи.

Ноу-хау - (від англійського «know-how» - знаю як) науково-технічний результат, що навмисно не патентується з метою випередження конкурентів, більш повного власного використання цього результату і отримання найвищого прибутку або передання іншим користувачам на найбільш вигідних умовах за ліцензійним договором; у світовій практиці під ноу-хау, розуміють: технічні знання і досвід; методи організації виробничого процесу і праці; незапатентовані винаходи; дані про оптимальні рецепти матеріалів, технологічні режими та прийоми виконання операцій, що залишаються невідомими за межами підприємства-власника ноу-хау; оригінальні методи випробувань та контролю якості процесів та продукції; способи утилізації і знешкодження відходів; інформацію, що сприяє збуту продукції.

Оновлюваність продукції - показник, що відображає частку нової продукції у загальному обсязі продажу.

Оновлюваність технології - показник, що відображає частку продукції, виготовленої за новою технологією, у загальному обсязі виробництва.

Опір змінам - поведінка, яка гальмує нововведення і спрямована на збереження існуючого порядку речей, правил, норм, звичаїв, що виявляється у відкладанні змін.

Організаційна структура підприємства - впорядкована сукупність

взаємопов'язаних підрозділів, що забезпечують функціонування підприємства як єдиного цілого; елементами структури є підрозділи, служби, відділи, окремі робітники та інші ланки, а також підтримувані між ними зв'язки; структура, як правило, змінюється разом із нововведеннями у виробництві.

Організаційні нововведення - нововведення процедурного характеру (зміни наборів показників, методів розрахунку.); нововведення у структурі управління (зміни підпорядкованості, координації, введення нових та ліквідація застарілих структурних одиниць).

Патент - документ, що підтверджує авторство на винахід і дає власнику патенту виключне право на використання винаходу протягом визначеного у цьому документі терміну.

Пріоритетні напрями інноваційної діяльності - науково, економічно і соціально обґрунтовані та законодавче визначені напрями інноваційної діяльності, що враховують потреби суспільства у високотехнологічній конкурентоспроможній продукції і високоякісних послугах, спрямовані на збільшення експортного потенціалу держави тощо.

Прогностика - область науки, що вивчає теорію, методологію та закономірності розробки прогнозів.

Пошукові дослідження - наукова діяльність, котра включає відкриття нових принципів, створення нових виробів та технологій, не відомих раніше властивостей матеріалів та їх сполучень, розробку нових методів досліджень; розвиток пошукових досліджень викликається диференціацією традиційних та формуванням нових наук.

Прикладні дослідження - виявлення шляхів і способів застосування відкритих законів і явищ природи у певній галузі або сфері виробництва.

Пріоритетний інноваційний проект - інноваційний проект, що належить до одного з пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, затверджених Верховною Радою України.

Проблемна група - група людей, що належить до різних підрозділів, які тимчасово об'єднуються для роботи над певною науковою проблемою чи проектом.

Реновація - процес заміщення морально і фізично зношених основних виробничих фондів новими, що забезпечує у тому числі інноваційне відновлення цих фондів; реновація здійснюється шляхом заміни окремих засобів праці, реконструкції та переобладнання підприємств в цілому.

Ризик інноваційний - можливість несприятливого відхилення від мети інноваційного проекту в процесі його розробки та реалізації у зв'язку із невизначеністю природних, людських та економічних чинників, що впливають на досягнення цієї мети.

Роялті - (від англійського „royalty” - королівський платіж, авторський

гонорар) авторський гонорар або винагорода, що сплачується окремим учасникам нововведення у формі періодичних відсоткових відрахувань з моменту випуску продукції; механізм розподілу прибутку від реалізації продукції, яку виготовлено на основі ліцензії або ноу-хау.

Синергізм - ефект підвищення результативності за рахунок використання взаємозв'язку різних видів спільної діяльності.

Система управління - це заснована на передових наукових підходах і практичних методах система внутрішньої професійної діяльності організації, що здійснює ефективний процес прийняття і реалізації конкурентоспроможних рішень. Система управління - головний засіб розробки і практичного здійснення загальної програми управління розвитком організації.

Соціотехнічна система (sociotechnical system) - це система, результати роботи якої залежать від взаємодії технічної і соціальної підсистем.

Стимулювання інновацій - заходи, форми і засоби мотивації працівників до інноваційної творчості.

Стратегічний альянс - кооперація великих фірм для здійснення взаємодоповнюючих функцій при проведенні науково-дослідних робіт та поділі фінансових ризиків.

Стратегія імітаційна - різновид захисної стратегії, який передбачає зменшення ризику впровадження нововведень завдяки залученню результатів наукових досліджень і розробок, проведених іншими фірмами.

Стратегія захисна (оборонна) - збереження і закріплення позицій фірми у певних областях на основі модернізації, модифікації наявних видів продукції, технологій; завданням захисної стратегії є збереження стабільного положення на ринку.

Стратегія наступальна - тип стратегії, спрямованої на витіснення конкурентів шляхом захоплення нових ринків збуту чи домінуючого положення на ринку за певним видом продукції.

Субсидія - допомога в грошовій чи натуральній формі, що надається державою за рахунок коштів державного чи місцевого бюджету, а також спеціальних фондів.

Творчість - процес створення наукових, духовних та матеріальних цінностей.

Теорія - форма організації наукових знань, котрі дають цілісне уявлення про закономірності та зв'язки об'єкта дослідження.

Теорія Й.Шумпетера - концепція нововведень австрійського економіста Й. Шумпетера; концепція стверджує, що розвиток економіки являє складний циклічний процес, в якому спалахи нововведень спричинюються чергуванням фаз кризи й розквіту; Й. Шумпетер дав

визначення нововведень, запропонував їх класифікацію.

Термін окупності нововведення - показник ефективності реалізації інноваційного проекту, визначений як період часу, що починається з досліджень і закінчується моментом, коли прибуток з продажу нововведення покриє всі затрати на НДДКР.

Технопарк - локальний науково-технічний комплекс, що вміщує наукові установи, вузи, підприємства і фірми, інформаційно-виставочні комплекси і служби сервісу; функціонування технопарків засновано на комерціалізації науково-технічної діяльності через розповсюдження інновацій у виробництві.

Технополіс - розгалужена територіальна інноваційна структура, що створена на базі населеного пункту або створює такий населений пункт навколо себе; конгломерат розміщених на одній території дослідницьких установ та фірм, зацікавлених у швидкій комерціалізації нових ідей; у межах технополісу утворюється інфраструктура, яка повинна бути достатньою для великих інновацій; прикладом є технополіс «Сілікон веллі» в 30 км від Сан-Франциско (США), де на площі у 450 км², розміщено близько 2 тис. фірм високої технології (центром технополісу є заснований у 1885 р. Стенфордський університет, при якому працюють 30 наукових установ та підприємств).

Технологічний прорив - принципово нове вирішення проблеми нетрадиційним шляхом.

Технологічний розрив - періоди переходу від однієї технології до іншої на основі нових знань, різниці між стратегіями щодо використання науково-технічного потенціалу.

Фундаментальні дослідження - розробка гіпотез, концепцій, теорій в певних галузях наукової дальності, котрі є основою для створення нових або удосконалення існуючих виробів, матеріалів, технологій.

Циклічність - загальна форма руху світового розвитку та національних господарств від однієї макроекономічної рівноваги до іншої; циклічність відбиває нерівномірність функціонування різних елементів національного господарства, зміну революційних і еволюційних стадій його розвитку; розробка теорії циклів розпочата в 1847 р., коли англієць Х. Кларк звернув увагу на 54-річний розрив між кризами 1793 та 1847 років і довів, що розрив був об'єктивно зумовлений.

Цикли Кондратьєва - доведене М. Д. Кондратьєвим і зафіксоване в статистиці періодичне повторення характерних економічних, технологічних та соціальних ситуацій через 50-60 років; в основі кожної хвилі лежать базисні технології; на початку циклу відбувається поступове нарощування потенціалу базисних нововведень, потім йде їх бурхлива комерційна експлуатація, після якої, настає уповільнення, спад; положення Кондратьєва

розвинув Й. Шумпетер, який ввів поняття „циклів Кондратьєва” та поняття „кластеру” нововведень.

Юридичні нововведення - спрямовані на розробку нових або вдосконалення існуючих законодавчих та підзаконних актів.

8 ВКАЗІВКИ WEB-РЕСУРСІВ З ЕКОНОМІЧНИХ ПРОБЛЕМ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

www.innovation.com.ua – ресурс з проблем інновацій.

www.economicus.ru – доволі молодий науковий економічний портал, що концентрує публікації з найактуальніших проблем економічного життя.

www.ingenta.com – міждисциплінарна база даних, що містить бібліографічну інформацію, починаючи з 1997 року.

www.scirus.com – бібліографічна і реферативна база даних друкованих, а також онлайн-вих публікацій.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Закон України „Про інноваційну діяльність”. Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2002. - №36.
2. Инновационный менеджмент: Учебник для вузов / С. Д. Ильенкова, Л. М. Гохберг, С. Ю. Ягудин и др. — М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997.
3. Фатхутдинов Р. А. Инновационный менеджмент: Учебник. — М.: ЗАО Бизнес-школа “Интел-Синтез”, 2001.
4. Инновационный менеджмент: Учебное пособие / Под ред. В.М.Аньшина, А.А. Дагаева. – М.: Дело, 2003. – 528 с.
5. Балабанов И.Т. Инновационный менеджмент. – СПб: Питер, 2001. – 304 с : ил. – (Серия «Учебники для вузов»).
6. Основы инновационного менеджмента: Теория и практика: Учеб. пособие / Под ред. П.Н. Завлина и др. – М.: ОАО «НПО «Издательство «Экономика»», 2000. – 475 с.
7. Гринев В.Ф. Инновационный менеджмент: Учеб. пособие. – К.: МАУП, 2000. – 148 с.
8. Василенко В.О., Шматько В.Г. Інноваційний менеджмент: Навчальний посібник. За редакцією В.О. Василенко. – Київ: УЛ, Фенікс, 2003. – 440 с.

Додаткова література

9. Титов А.Б. Маркетинг и управление инновациями. – СПб.: Питер, 2001. – 240 с.: ил.
10. Янковский В.П., Мухарь И.Ф. Организация инвестиционной и инновационной деятельности. – СПб: Питер, 2001. – 448 с. Ил.
11. Медынский В.Г., Шаршукова Л.Г. Инновационное предпринимательство: Учебное пособие. – М.: ИНФРА - М, 1997. – 240 с.
12. Управління інноваціями / За ред. А.І.Сухорукова. – Київ: „Видавничий дім „Комп’ютерпрес”, 2003. – 206 с.

Методичні вказівки до виконання
контрольної роботи з курсу „Інноваційний менеджмент”
(для студентів спеціальності 8.050201 «Менеджмент організацій»
всіх форм навчання)

Юлій Наумович Деречинський
Роман Федорович Гайдай
Ірина Юріївна Гайдай

Підписано до друку

Тираж 100

Ум. друк. аркушів 4,2

Формат 70х90/16

Заказ 10-07

АДІ ДВНЗ „ДонНТУ”
84646 м. Горлівка, вул. Кірова, 51